

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **V. D. X.**, zastoupeného advokátem Mgr. Petrem Václavkem, Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2021, čj. MV-202553-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 6. 2021, čj. 77 A 35/2021-54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra zamítlo žalobcovu žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná, neboť žalobce v uplynulých pěti letech porušil povinnost stanovenou zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Žalobce při výslechu uváděl nepravdivé skutečnosti o své výdělečné činnosti, čímž porušil § 169j odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Uvedl, že se jedná o třetí zamítavé rozhodnutí o jeho žádosti. Ministerstvo žádost původně zamítlo kvůli jiné závažné překážce pobytu cizince na území spočívající ve výkonu nelegální práce. Toto rozhodnutí žalovaná zrušila. Ministerstvo poté vydalo další zamítavé rozhodnutí založené na shodném právním posouzení, které žalovaná rovněž zrušila. Dospěla totiž k závěru, že výkon nelegální práce se vztahoval k jinému než poslednímu období dlouhodobého pobytu stěžovatele na území ČR. Stěžovatel namítl, že nynější zamítavé rozhodnutí se opětovně, ač nepřímou, zakládá na stejném důvodu. Vyloučilo-li však druhé rušící rozhodnutí žalované otázku dřívějšího výkonu nelegální práce z předmětu nynějšího řízení, musí tyto závěry platit i v současném řízení. Rozsah otázek kladených při výslechu navíc není neomezený a musí se vztahovat k předmětu řízení. Ty z otázek, jejichž nepravdivé zodpovězení vedlo k zamítavému rozhodnutí, se však týkaly právě dřívějšího výkonu nelegální práce. Správní orgány tak podle stěžovatele s pomocí odlišného procesního nástroje dospěly ke shodnému výsledku. Všechna tři rozhodnutí odlišuje pouze právní kvalifikace zamítnutí, avšak společným jmenovatelem zůstává výkon nelegální práce v dřívějším období.

[3] Stěžovatel se neztotožnil ani s posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Stěžovateli hrozí ukončení podnikání jako jeho jediného zdroje obživy a ztráta všech kulturních, společenských i ekonomických vazeb na území ČR, kde pobýval 14 let. Správní orgány řádně nezohlednily závažnost nebo druh vytýkaného protiprávního jednání. Stěžovatel považuje za nezákonný i způsob, jímž se krajský soud vypořádal s žalobní námitkou nesprávně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatel k odvolání přiložil lékařskou zprávu, ale žalovaná k ní nepřihlíдела. Stěžovatel se dříve léčil svépomocí; jeho onemocnění je však skutečností, která existovala již v době řízení před ministerstvem a kterou nemohl dříve doložit. Žalovaná proto měla k této skutečnosti přihlídnout a zohlednit ji při posuzování otázky přiměřenosti napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Stěžovatel především namítá, že správní orgány zamítly jeho žádost z důvodu, k němuž v tomto řízení neměly přihlížet. Podle stěžovatele nebylo možné zohlednit jeho dřívější výkon nelegální práce, protože nesouvisel s posuzovaným obdobím posledního dlouhodobého pobytu na území ČR. Správní orgány však pouze odlišně právně posoudily stejný skutkový stav.

[7] Ministerstvo cizinci dlouhodobé vízum neudělí, jestliže v uplynulých pěti letech porušil povinnost stanovenou zákonem o pobytu cizinců [§ 53 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Důsledky neudělení dlouhodobého víza přitom mají být přiměřené důvodu pro jeho neudělení. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží k dopadům rozhodnutí o neudělení do cizincova soukromého a rodinného života. Cizinec je povinen uvádět v řízení podle zákona o pobytu cizinců pravdivě a úplně všechny požadované údaje

pokračování

v rozsahu stanoveném zákonem. Na výslech účastníka řízení se použijí obdobně ustanovení správního řádu o důkazu svědeckou výpovědí, tj. účastník musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet.

[8] Stěžovatel byl na výkon nelegální práce dotazován za účelem zjištění, zda v této aktivitě nepokračoval i po kontrole inspektorátu práce (uskutečněné dne 7. 4. 2016 v místě dosavadního bydliště stěžovatele), resp. jak dlouho tato činnost trvala. Vzhledem k povinnosti hodnotit plnění dosavadního účelu pobytového oprávnění se proto správní orgány zabývaly otázkou, zda stěžovatel porušil zákon pouze jednorázově, nebo zda šlo o dlouhodobější jednání (přesahující do doby posledního povoleného pobytového oprávnění, v jehož průběhu stěžovatel požádal o prodloužení). Pokud by totiž stěžovatel nelegálně pracoval i během posledního uděleného povolení k dlouhodobému pobytu, nebylo by možné prodloužit jeho pobytové oprávnění.

[9] Nenaplnění účelu předchozího pobytu je nutno posuzovat jako závažnou překážku podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců ve vztahu k období platnosti předchozího povolení k pobytu (např. stěžovatelem citovaný rozsudek NSS ze dne 3. 3. 2016, čj. 7 Azs 322/2015-43). Právě z tohoto důvodu neobstálo předchozí rozhodnutí ministerstva, neboť okamžik, k němuž byl zjištěn výkon nelegální práce, předcházel období posledního povoleného pobytu. Pro posuzovanou věc je však podstatné, že ve vztahu k povinnosti účastníka řízení pravdivě vypovídat se uplatní pětiletý časový limit, a nikoliv omezení prostřednictvím období povoleného pobytu, jež bylo důvodem zrušení předchozích dvou rozhodnutí ministerstva vnitřa.

[10] NSS se proto ztotožnil s posouzením krajského soudu. Otázky kladené při výslechu souvisely s předmětem řízení, přestože se týkaly nelegální práce, která byla zjištěna při kontrole dne 7. 4. 2016. Žalovaná ve svém druhém rušícím rozhodnutí zavázala ministerstvo, aby zjistilo v dostatečném rozsahu skutkový stav; konkrétně „časový úsek, ve kterém se účastník řízení měl dopustit výkonu nelegální práce, tedy zda toto jednání zasahovalo i do doby posledního povoleného pobytu“ (tj. období od 30. 10. 2016 do 27. 1. 2018). Ministerstvo za tímto účelem doplnilo dokazování, při němž stěžovateli položilo mj. otázky týkající se dřívějšího výkonu práce. NSS je na rozdíl od stěžovatele přesvědčen, že tyto otázky byly pro posuzovanou žádost relevantní a jejich smyslem bylo zjistit chování stěžovatele na trhu práce v období následujícím po výkonu nelegální práce. Stěžovatelova nepravdivá výpověď se pak stala důvodem zamítnutí jeho žádosti, správní orgány přitom nepochybily, neboť nijak nevybočily z předmětu řízení. Stěžovatel si navíc musel být vědom důsledků nepravdivé výpovědi, jak plyne z poučení z protokolu o výslechu, které mu bylo tlumočeno do mateřského jazyka. Lze tedy shrnout, že s pochybením, jehož se stěžovatel v průběhu řízení dopustil, spojuje zákon o pobytu cizinců možnost zamítnout žádost o pobytové oprávnění, a právě tento následek stěžovatelova nepravdivá výpověď nakonec přinesla.

[11] NSS neshledal pochybení ani ve vztahu k posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života. Správní orgány i krajský soud se s touto otázkou vypořádaly dostatečně. Zohlednily délku pobytu stěžovatele na území, jeho zdravotní stav a věk i místo pobytu stěžovatelových rodinných příslušníků, a tyto skutečnosti poměřily s veřejným zájmem, resp. zájmy České republiky. Konečně ani námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu není důvodná. Jak vyplývá ze správního

spisu, stěžovatel trpí zdravotními problémy delší dobu. Jeho onemocnění zjistil již dříve lékař v zemi původu. Stěžovatel na území České republiky užíval léky dovezené ze své domovské země a lékaře nenavštívil dříve než v listopadu roku 2020. Z této návštěvy lékaře pochází lékařská zpráva, tj. důkaz, který žalovaná s odkazem na zásadu koncentrace řízení odmítla provést. NSS souhlasí s žalovanou a krajským soudem v tom, že se nejednalo o novou skutkovou okolnost. Stěžovatel mohl tuto skutečnost namítnout dříve; neuvedl přitom důvody, které by mu bránily v tom, aby lékařskou zprávu obstaral již v řízení před ministerstvem.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl. NSS rozhodl o kasační stížnosti bezodkladně po provedení nezbytných úkonů, proto se nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu